

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jerzy

Nazwisko: Petersburski

Miejsce urodzenia: Warszawa

Data urodzenia: 20-04-1895

Imię ojca: Jakub

Imię matki: Paulina

Znany/a też jako: Jorge Petersburski

urodzony/a 20- 04-1895 Warszawa

Imiona rodziców: Jakub Paulina

Jerzy Joryc Petersburski

urodzony/a 20- 04-1895 Warszawa

Imiona rodziców: Jakub Paulina

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta osobowe cudzoziemca nr N-037925, dotyczące Jerzego Petersburskiego (w dokumentach także jako Jorge Petersburski), obejmujące dokumentację z lat 1968-1979. Założono je, gdy J. Petersburski, urodzony w Warszawie popularny kompozytor i muzyk, mieszkający wówczas w Argentynie, w 1968 roku ubiegał się o zezwolenie na stały pobyt w PRL, wnosząc jednocześnie o możliwość zachowania obywatelstwa argentyńskiego. Do kwestionariusza osobowego dołączył m.in. „prośbę” w tej sprawie z 24.08.1968, skierowaną do Biura Paszportów KS MO Warszawa, w której napisał: „(...) całe moje życie poświęciłem muzyce, a w szczególności muzyce polskiej i piosence polskiej, komponując (...) szereg utworów i czując się związany z Krajem, z którym w wyniku zawieruchy wojennej byłem szereg lat rozłączony”. Przedłożył też życiorys, podając w nim m.in., że komponował muzykę do wielu utworów literackich „Tuwima, Brzechwy, Własta, Jurandota i Starskiego”, w 1936 roku Ministerstwo Kultury i Sztuki odznaczyło go Złotym Krzyżem Zasługi „za propagowanie muzyki polskiej za granicą”, zaś szereg jego utworów, jak „Tango Milonga”, „Już nigdy”, „Młodym być”, „Żegnaj”, „Przebacz”, było „wykonywanych na całym świecie”. Opisał też okres II wojny światowej: we wrześniu 1939 został zmobilizowany do I Pułku Lotniczego na Okęciu (był tam powołany także w 1920), potem, z utworzonymi „grupami artystycznymi”, trafił do ZSRR, gdzie koncertował oraz komponował muzykę „do szeregu filmów radzieckich” i „piosenek frontowych”, gdy „zaczęto formować na terenie ZSRR polskie siły zbrojne”, znalazł się „jako sierżant w VII Dywizji w Kiermine”, w 1942 skierowano go „do Iraku, a następnie na Bliski Wschód”. W Bagdadzie otrzymał przydział „do radia” i „jako kierownik muzyczny” prowadził audycje polskie, zaś w 1943 przeniesiono go do Egiptu. Tam został „profesorem muzyki i śpiewu w Polskiej Szkole Junaków”, występował też „w szpitalach wojskowych” i „frontowych jednostkach”. Po zdemobilizowaniu zaangażowano go „jako muzyka” w Brazylii (kontrakt do 1949), po czym wyjechał do Argentyny, pracując „jako kompozytor i dyrygent orkiestry”. W życiorysie J. Petersburski odnotował także, iż obywatelstwo Argentyny otrzymał w 1953 roku oraz dodał, że jest „członkiem Związku Kompozytorów Argentyńskich”. Z dokumentów złożonych przez niego wynika, że zdecydował się wrócić do Polski z przyczyn rodzinnych. Z kolei motywy zachowania obywatelstwa argentyńskiego wyjaśnił dodatkowo w oświadczeniu z 02.09.1968, gdzie uzasadnił to względami emerytalnymi, wynikającymi z uprawnień nabytych w ciągu lat pracy za granicą, zwłaszcza w Argentynie, jak też trwającą współpracą z wydawnictwami muzycznymi w różnych krajach. Po przeprowadzeniu całej procedury (zapytania - karty E-15 Naczelnika Wydziału KRG KS MO z 02.09.1968 do Biura „C” i Departamentu I MSW oraz odpowiedzi, pismo Naczelnika WKRG do Prezydium Miejskiej Rady Narodowej m.st. Warszawy Urzędu Spraw Wewnętrznych z 05.09.1968 i odpowiedź z 06.09.1968, wniosek WKRG do Zastępcy Komendanta Stołecznego MO Warszawa ds. SB z 16.09.1968, pismo z 18.09.1968, przesyłające zatwierdzony wniosek do Naczelnika Wydziału IV ZKRG MSW). Naczelnik Wydziału IV Zarządu Kontroli Ruchu Granicznego MSW, pismem z 25.09.1968, poinformował Naczelnika Wydziału Kontroli Ruchu Granicznego KS MO o wyrażeniu zgody na wydanie Jerzemu Petersburskiemu „karty stałego pobytu na teren m.st. Warszawy”. W materiałach znajduje się również kilkanaście wniosków/kwestionariuszy wizowych, składanych przez J. Petersburskiego w latach 1969-1977 z powodu wyjazdów w sprawach osobistych i wydawniczych (m.in. do Argentyny, RFN, Francji i Austrii) oraz związane z tym zapytania KS MO (karty E-15, szyfrogramy) - prośby o sprawdzenia kartoteczne w Biurze „C” i Departamencie I MSW wraz z odpowiedziami. Akta zawierają też dokumenty dotyczące przyjazdu w 1969 roku do Jerzego Petersburskiego jego siostry, która wcześniej wyemigrowała z PRL. Według pisma z 13.09.1969 do Naczelnika Wydziału III KS MO, w lutym 1969 odmówiono jej wizy do PRL, zgodę otrzymała po odwołaniu się do Konsulatu Generalnego PRL w Chicago. Materiały zamyka korespondencja dotycząca śmierci J. Petersburskiego. Pismem z 08.10.1979 Urząd Stanu Cywilnego Warszawa-Śródmieście poinformował Wydział Paszportów KS MO o sporządzeniu „aktu zgonu cudzoziemca Obywatela Republiki Argentyny Petersburskiego Jorge”, zmarłego 07.10.1979 w Warszawie. W związku z tym, przy piśmie z 13.11.1979, Wydział Paszportów KS MO przesłał do Biura Paszportów MSW odpis jego aktu zgonu oraz akta N-037925, celem „zdjęcia z ewidencji”.

Akta o sygn. IPN BU 2209/221 (N-037925, 110/79, 488).

Akta osobowe cudzoziemca nr N-066665 i nr N-066666, dotyczące dwóch osób, w tym siostry Jerzego Petersburskiego, zawierające dokumentację z lat 1955-1957 i roku 1969. Znajduje się tu korespondencja z 1969 roku w sprawie udzielenia siostrze J. Petersburskiego, która wyemigrowała z PRL, zgody na odwiedzenie brata, mieszkającego wtedy na stałe w Warszawie. W dalekopisie (prawdopodobnie MSZ) z 14.02.1969 wystąpiono o decyzję co do wydania wizy na ten przyjazd (w aktach brak rozstrzygnięcia). Z kolei pismem z 26.08.1969 Naczelnik Wydziału III Zarządu Kontroli Ruchu Granicznego MSW zwrócił się do Naczelnika Wydziału KRG KS MO „o zebranie informacji i wyrażenie opinii” o Jerzym Petersburskim, w tym odnośnie jego stanu zdrowia, ponieważ „petentka podaje, że brat jest po zawale”. W notatce z przeprowadzonego „wywiadu”, opatrzonej datą 02.09.1969, Wydział KRG KS MO przekazał dane biograficzne dotyczące J. Petersburskiego oraz informację o jego sytuacji rodzinnej i materialnej. Potwierdzono też zły stan jego zdrowia i z uwagi na ten fakt stwierdzono, iż „WKRG wyjątkowo przychyła się do prośby”. Jako argument przemawiający za umożliwieniem siostrze J. Petersburskiego odwiedzenia brata w maszynopisie notatki wpisano też „zasługi ob. Petersburskiego na polu propagowania muzyki polskiej”, jednak ta część zdania została następnie ręcznie przekreślona.

Akta o sygn. IPN BU 1218/19154 (N-06665, N-066666, EKO 5946).

Akta i mikrofilm z materiałów operacyjnych Wydziału III KS MO Warszawa, dotyczących „osób, które zajęły stanowisko proizraelskie w latach 1967-1970”. Znajdują się tu dwa dokumenty odnoszące się do Jerzego Petersburskiego. Pierwszym chronologicznie jest pismo Naczelnika Wydziału Kontroli Ruchu Granicznego KS MO do Naczelnika Wydziału III tej Komendy z 13.09.1969, informujące o wydaniu siostrze J. Petersburskiego wizy wjazdowej do Polski, w celu odwiedzenia brata. Z pisma wynika, iż uzyskała na to zgodę po odwołaniu się do Konsulatu Generalnego PRL w Chicago od negatywnej decyzji otrzymanej w tej sprawie w lutym 1969. Drugi dokument, to karta Dp-14 z 02.07.1975, którą Wydział „C” KS MO Warszawa zwrócił się do Centralnego Biura Adresowego o aktualne dane personalne, adresowe, miejsce pracy i numer dowodu osobistego Jerzego Petersburskiego, wraz z otrzymaną odpowiedzią (w informacji zwrotnej imię Jorge).

Akta o sygn. IPN BU 0722/1 t. 13 (2776/SK), mikrofilm o sygn. IPN BU 01427/1 (2776/SK), zapisy kartoteczne.